

affulget magna spes illum, ea mortua, baptizandi, et proinde minor obligatio incisionis urget.

Mater non tenetur subire operationem, si omissa operatione, ipsa sola iudicetur peritura; quia nemo tenetur mediis extraordinariis et tam arduis vitam servare. — Si autem modica tantum spes esset servandae prolis, mater posset quidem, sed non teneretur subire operationem, quia charitas non adeo urget in tanta incertitudine eventus. *Ita communiter cum S. Lig. ibid.*

Caeterum, ex nova medicorum arte, infans moraliter certo baptizari potest in utero matris instrumenti alicuius ope, ut supra dictum est, quin ad operationem caesaream recurrendum sit (2).

(2) Conf. sup. dicta (vol. I. not. ad 401.) ubi de abortu, et quae de eodem argumento habes in Not. ad 50. huius volum.

TRACTATUS DE CONFIRMATIONE

71. — Confirmatio definitur Sacramentum novae legis, quo per christis unctionem, sub certa verborum forma, datur baptizatis plenitudo Spiritus Sancti ad firmiter credendum, et ad Fidem intrepide confitendam.

Constat, Confirmationem esse verum Sacramentum a Baptismo distinctum 1° ex definitione Ecclesiae. Sic enim Eugenius IV in Decreto Fidei: *Per Baptismum spiritualiter renascimur; per Confirmationem augemur in gratia, et roboramur in fide.* — Vide etiam *Trid.* sess. 7. can. 1. *de Confirm.*; 2° ex eo quod inveniuntur in ea tria essentialiter requisita et sufficientia ad omne Sacramentum, scilicet ritus exterior, promissio gratiae, et institutio Christi. Etenim 1° ritus exterior habetur in rebus et verbis, seu in materia et forma; 2° promissio et collatio gratiae habetur *Act. 8. 17.*, ubi dicitur, quod Petrus et Ioannes missi Samariam ad confirmandos fideles iam baptizatos, *imponebant super eos manus, et accipiebant Spiritum Sanctum*; 3° institutio divina satis intelligitur ex ipsa potestate, qua Apostoli post Baptismum per impositionem manuum conferiebant Spiritum Sanctum; id enim ex propria virtute non poterant.

Quandonam autem institutum fuerit hoc Sacramentum, non constat. *Probabilius* institutum est post resurrectionem, quando Christus dixit Apostolis (*Ioann. 20. 21.*): *Sicut misit me vivens Pater, et ego mitto vos*, etc., quibus plenam potestatem episcopalem in corpus mysticum Ecclesiae illis contulit. Iuxta alios Christus instituit Sacramentum Confirmationis in coena post ipsam Eucharistiae institutionem.

Agendum 1° de materia et forma Confirmationis; 2° de eius Ministro; 3° de eiusdem subiecto.

CAPUT I.

DE MATERIA ET FORMA CONFIRMATIONIS.

ARTICULUS I. — DE MATERIA CONFIRMATIONIS.

72. — I. *Materia remota* Confirmationis est chrisma ex oleo olivarum et balsamo confectum, et ab Episcopo benedictum. — *Ita communiter*, et constat ex *Conc. Florent. in Decreto de Sacramentis*. Dicitur etiam potest, materiam remotam partialem esse manum Episcopi *formaliter* talem, quatenus scilicet impositio manus est materia proxima partialis, ut mox dicetur.

II. *Materia proxima* est unctio chrismatis confirmandis applicata ab huius Sacramenti Ministro per manus impositionem. Constat ex Declaratione Benedicti XIV., Epist. Encycl. *Ex quo primum*, ubi haec habet: *Quod itaque extra controversiam est, hoc dicatur: nimirum in Ecclesia latina Confirmationis Sacramentum conferri, adhibito sacro chrismate sive oleo olivarum balsamo commixto, et ab Episcopo benedicto, ductoque signo Crucis per Sacramenti Ministrum in fronte susipientis, dum idem Minister formae verba profert.*

Ergo materia proxima Confirmationis non consistit partialiter, ut olim volebant plures, in generali impositione manus ab Episcopo in omnes confirmandos facta. Vide S. Lig. n. 164. in fine.

73. *Quaesita*. — QUAER. 1° *An de necessitate Sacramenti balsamum requiratur?*

Resp. Affirm. probabilius, ut videtur, ex Decreto Eugenii IV. *pro Armenis*, ubi dicit, Confirmationis materiam esse chrisma confectum ex oleo et balsamo. Sufficit autem balsamum cuiuscumque regionis, et in ea sola quantitate, quae satis sit, ut sui odorem dare possit, nec est necessarium, ut omnibus olei partibus misceatur. — S. Lig. n. 162. (*)

QUAER. 2° *An chrisma debeat necessario esse benedictum?*

Resp. 1° Affirmandum absolute est, si sermo sit de necessitate praecepti. — *Ita omnes* cum S. Lig. n. 163.

Resp. 2° Affirmandum videtur, etiam si sermo sit de necessitate Sacramenti. Id enim suadet praxis constans Ecclesiae, et Decretum Eugenii IV., in quo legitur, materiam Confirmationis esse chrisma *benedictum*. — *Ita communiter* cum S. Lig. *ibid.* — An vero chrisma debeat necessario esse *benedictum* ab Episcopo, dicetur infra, ubi de Ministro.

74. — QUAER. 3° *An chrisma debeat necessario esse illius anni?*

Resp. Hoc non requiritur de necessitate Sacramenti, quia sive sit vetus,

(*) S. Alph. l. c. cum Suarez in 3. p. q. 72. disp. 33. sect. 1. n. 7. concedit probabilem esse sententiam negantem, ut

idecirco in casu necessitatis liceat solo oleo, sub conditione, sacramentum adeo utile administrare.

sive novum, materia non mutatur; sed requiritur ex praecepto Ecclesiae. Hinc peccaret graviter Episcopus, qui confirmaret cum chrismate veteri. In hunc enim finem novum chrisma consecratur in *Coena Domini*, veteri combusto. — S. Lig. n. 163., *et alii communiter.*

QUAER. 4° *An ad valorem sacramenti oleum debeat necessario esse olivarum?*

Resp. Affirm. Ratio est, quia hoc proprie oleum dicitur. Hinc oleum ex alia materia confectum, v. gr. ex nucibus, non est materia valida, quia non venit simpliciter sub nomine olei. — *Ita communiter* cum S. Thom. p. 3. qu. 72. art. 2. — S. Lig. n. 162.

75. QUAER. 5° *Quomodo unctio fieri debeat?*

Resp. Debet fieri pollice dextero Episcopi per modum crucis in fronte confirmati. Valida tamen foret unctio, si alio digito Episcopi fieret, et etiamsi esset digitus manus sinistrae, quia vere fieret per impositionem manus episcopalis. Peccaret tamen Episcopus, qui id sine necessitate ageret, quia recederet a praxi universalis Ecclesiae; quamquam non appareat, inversionem dictae caeremoniae ad gravem culpam pertinere. — S. Lig. n. 165. *et alii.*

QUAER. 6° *An unctio valide fieri medio instrumento possit?*

Resp. Neg. Ratio est, quia deficeret immediata impositio manus Ministri, quae ex dictis omnino requiritur. Nec dicas, quod Extrema Unctio valide ministretur medio instrumento; nam in illo Sacramento impositio manus non requiritur ad valorem, sicut in Confirmatione — S. Lig. n. 166., *et alii communiter.*

ARTICULUS II. — DE FORMA CONFIRMATIONIS.

76. — Forma Sacramenti Confirmationis consistit in his verbis: *Signo te signo crucis, et confirmo te chrismate salutis, in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.* — Sic definivit Eugenius IV. in citato Decreto. — Constat etiam ex constanti Ecclesiae praxi.

Per verba, *signo te signo crucis*, significatur, quod sicut miles insignibus ducis sui ornari solet, ita homo per hoc Sacramentum cruce exteriorius, et caractere invisibili interiorius tanquam signo militari Christi signetur. — Per verba, *confirmo te chrismate salutis*, exprimitur, quod homo per hoc Sacramentum instar athletae exteriorius chrismate, interiorius vero Spiritus Sancti gratia et robore ungetur. — Per reliqua autem verba, *in nomine Patris, etc.*, exprimitur causa principalis plenitudinem conferens roboris spiritualis, quae est *Sanctissima Trinitas*; simulque praecipuum Fidei christianae mysterium, quod et hominibus in Baptismo credendum, et in hoc Sacramento tenendum et palam profitendum proponitur. — S. Thom. qu. 72, art. 4.

77. *Quaesita.* — *QUAER.* 1° *Quaenam verba huius formae sint essentialia?*

Resp. Ad validitatem sunt omnino essentialia sequentia: 1° verbum *confirmo*, nisi alio verbo synonymo suppleatur; 2° expressio *Sanctissimae Trinitatis*, ut in Baptismo; 3° verbum *te*, quo subiectum sacramenti designatur; 4° verba *signo te signo crucis*, necnon verba *chrismate salutis*. Dicere autem *corroboro* pro *confirmo* vel *sanctificationis* pro *salutis*, esset mutatio tantum accidentalis. — S. Lig. n. 168., cum aliis communiter.

QUAER. 2° *An valeat forma apud Graecos usitata: SIGNACULUM DONI SPIRITUS SANCTI?*

Resp. Affirm. cum sententia communi Theologorum. Sensus enim est, hoc signo donantur munera Spiritus Sancti, omisso verbo more Graecorum. Secus dicendum foret, Graecos Sacramentum Confirmationis non habere, quod valde durum est. Constat insuper ex Declaratione Benedicti XIV, in Epistola encyclica *Ex quo primum* ad Episcopos ritus Graeci, 1. Martii 1736. — Apud S. Lig. n. 164.

CAPUT II.

DE MINISTRO CONFIRMATIONIS.

78. — I. Solus Episcopus est Minister ordinarius huius Sacramenti. Ita declaravit Innocentius III. et *Conc. Trid.* sess. 7., can. 3.: *Si quis dixerit, sanctae Confirmationis ordinarium Ministrum non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem Sacerdotem, anathema sit.*

II. Simplex Sacerdos confirmare potest tanquam Minister extraordinarius ex delegatione speciali Summi Pontificis. Constat ex praxi Ecclesiae, et ex Bulla Benedicti XIV. *Eo quamvis tempore.* — Vide S. Lig. n. 170. — Sed Sacerdos uti debet chrismate ab Episcopo benedicto. Constat ex Decreto Eugenii IV. ubi dicitur materiam Confirmationis esse chrisma ab Episcopo benedictum.

79. *Quaesita.* — *QUAER.* 1° *An Papa etiam simplici Sacerdoti delegare valeat potestatem conficiendi chrisma?*

Controvertitur. Affirmant non pauci cum S. Lig. n. 163.; at plures alii negant. (*).

QUAER. 2° *An Episcopus possit confirmare fideles non subditos?*

Resp. 2° *Quoad validitatem* omnes confirmare potest, ut sequitur ex Ordinis potestate.

Resp. 2° *Quoad liceitatem* non potest confirmare, nisi qui in sua dioecesi reperiantur; et peccaret graviter confirmando etiam suos subditos in alia dioecesi, quia confirmatio est exercitium iurisdictionis fori externi, quod peragi nequit sine licentia Ordinarii loci.

(*) Cf. dicta *Op. th. mor.* vol. IV. pag. 583. seq. ed. 2.

Potest autem confirmare extraneos in sua dioecesi, quia nisi aliter constet, semper praesumitur tacitus consensus aliorum Episcoporum. — *Sic probabilius et communius.* — S. Lig. n. 173.

80. — *QUAER.* 3° *Quandonam Episcopus teneatur confirmare?*

Resp. 1° Tenetur confirmare petentes, quoties commode potest, si ad aliud tempus proximum differre nequeat.

Resp. 2° Tenetur etiam aliquoties opportunitatem suis subditis praebere hoc Sacramentum suscipiendi. Hinc peccaret graviter, si longo tempore a Confirmatione conferenda abstineret, v. gr. per octo aut decem annos, nec dioecesim circumiret, saltem per praecipua loca, nisi morali impossibilitate excusaretur. — S. Lig. n. 175. — Lacroix, n. 388., et alii communiter.

QUAER. 4° *An peccet graviter Episcopus omittens confirmare moribundum petentem Sacramentum?*

Resp. Neg. saltem *probabiliter.* Ratio est, quia cum hoc Sacramentum non sit necessarium ad salutem, excusat incommoditas adeundi aegrotos in propriis domiciliis decumbentes. Praxi etiam communi confirmatur. — S. Lig. n. 175. — Lacroix, n. 390. (1).

CAPUT III.

DE SUBIECTO CONFIRMATIONIS.

Subiectum Sacramenti Confirmationis est omnis et solus homo baptizatus et nondum confirmatus, quamvis carens usu rationis. Confirmatio enim perficit vitam spiritualem quae in Baptismo accipitur, et pro omnibus, ut Baptismus, instituta est.

Ex praxi tamen generatim in Ecclesia vigente, non sunt confirmandi pueri, qui usum rationis adepti nondum sunt, nisi id ferat legitima locorum consuetudo, quae v. gr. apud Graecos et in Hispania (1) viget.

(1) Ex iis, quae hoc loco affert Lacroix, colliges, *probabilius* Episcopum in casu non peccare graviter; *probabiliter* autem nec levi culpa teneri, quando incommoditas excuset. Utrum vero praxi *communis* sit non ministrandi, quando commode fieri possit, dicere non ausim.

(1) Advertenda tamen sunt, quae (De Synod. lib. 7. cap. 10. n. 8.) in hanc rem scribit Benedictus XIV. *Si Episcopus* (inquit) *in suis Constitutionibus diceret paratum se esse ad conferendum sacramentum Confirmationis pueris et infantibus baptizatis, sed constitutis*

in mortis periculo; aut iuberet, ut sibi sacramentum Confirmationis ministraretur in hoc vel illo loco suae dioecesis exhibeantur pueri et infantes, cum facilis ad eos in posterum sibi non sit futurus accessus vel propter sui ingravescentem aetatem, vel propter eorum distantiam a civitate, aut propter itineris difficultatem; nihil profecto in huiusmodi Constitutionibus synodalibus videretur reprehendendum... Tria tamen advertere debet Episcopus: primo ne in sua Constitutione quidquam dicat, quo insinuare

81. **Quaesita.** — **QUAER.** 1° *An vel qualis sit obligatio Sacramentum Confirmationis recipiendi?*

Resp. 1° Non est obligatio de necessitate medii. Nam etiam per solum Baptismum haberi potest remissio peccatorum et vita aeterna.

Resp. 2° Iuxta S. Lig. est obligatio *sub gravi* de praecepto divino, saltem decurrente vita, et data opportuna occasione; idque probat ex Declaratione Benedicti XIV. in Bulla: *Etsi pastoralis*, de ritibus et dogmatibus Graecorum, ubi ait, §. 3. n. 4.: *Monendi sunt (qui non sunt confirmati) ab Ordinariis locorum, eos gravis peccati reatu teneri, si cum possunt ad Confirmationem accedere, illam renuunt ac negligunt.*

Notat tamen *Scavini*, verba Bened. XIV. non concludere pro omnibus; quia Pontifex loquitur tantum de invalide confirmatis a Presbyteris graecis, qui ideo renuebant denuo ad Confirmationem accedere, quia primam ut validam habebant. Unde aderat hic ratio particularis eos obligandi ad Sacramentum Confirmationis suscipiendum, nempe ut errorem sic retraherent (2).

videatur necessitatem seu praeceptum suscipiendi sacramentum Confirmationis in ea aetate et statu: secundo ut sacramentum administret ea dignitate, cui consulere voluit Ecclesia, cum illud negavit infantibus ante adeptum usum rationis...: tertio tandem ne postquam paratum se dixit ad Confirmationem conferendam omnibus pueris, positus in vitae discrimine, libenter accurrat ad nobiliores, sibi que bene visos, et ire detrectet ad pauperes, aliosve de infima plebe: hoc siquidem fieret cum acceptione personarum, et multorum scandalo.

(2) Animadvertere licet S. Alphonsum non solum in Operibus Theologiae moralis, sed etiam in Opere dogmatico italice exarato de hac quaestione idem sensisse, haec sane sunt S. Doctoris verba: *Si avverta qui, che lo stesso Benedetto XIV nella Bolla Etsi pastoralis dichiarò, che coloro, i quali ricusano o trascurano potendo, di prendere la cresima stando tra i Greci, debbono ammonirsi dai loro Vescovi del peccato grave, che essi commettono... E lo stesso certamente dee dirsi di coloro, che stanno tra latini.* In quibus verbis obscurum

tantisper manet, quid sibi velit, dum dicit, *Coloro, che stando tra i Greci*, et infra, *Coloro che stanno tra latini.* Equidem quaestio erat de Italo-Graecis, de iis Graecis scilicet, qui profugi ab eorum patria a barbaris Turcis occupata in Italiam aut adiacentes Insulas se receperant, ibique cum sedem fixissent, graecum ritum in Sacris servabant, prouti et nunc servant.

Verissimum autem id esse, quod Gury de sensu Benedictinae Constitutionis dicit post *Scavini*, legenti ipsam Constitutionem manifeste patet. Nam §. III., ubi de Sacramento Confirmationis agitur, Pontifex in primis (n. 1.) sic de Confirmatione invalide collata loquitur: *Episcopi latini infantes, seu alios in suis Dioecibus (nam Graeci isti subduntur latino Episcopo, in cuius Dioecesi morantur) baptizatos a Presbyteris Graecis absolute in fronte consignatos confirmant; cum neque per Praedecessores nostros, neque per Nos Graecis Presbyteris in Italia et Insulis adiacentibus, ut infantibus baptizatis Sacramentum Confirmationis conferant, facultas concessa sit, aut concedatur; quinimo usque ab anno 1595. a fel. rec. Clemente VIII. Praedecessore nostro fuit*

QUAER. 2° *Quid agendum in dubio an aliquis sit confirmatus?*

Resp. Potest sub conditione denuo confirmari, ut patet ex dictis in Tract. de Sacrament. in genere, n. 17. Sed ad id non tenetur, si quis vere probabiliter credat, se hoc sacramentum recepisse. — S. Lig. *Hom. apost.* n. 48.

82. — **QUAER.** 3° *Quaenam dispositiones in confirmandis requirantur?*

Resp. Requiritur 1° Character baptismalis ad validitatem Sacramenti, et insuper in adulto intentio Sacramentum recipiendi, ut constat ex dictis de Sacramentis in genere, n. 41.

2° Status gratiae, quia Confirmatio est Sacramentum vivorum, Quapropter qui conscius est peccati mortalis, ad Sacramentum poenitentiae recurrere debet, nisi perfecte conteratur. Mos generalis est, ut nullus confirmetur, nisi schedulam a Parocho subsignatam exhibeat.

3° Ut confirmandus rudimentis doctrinae christianae imbutus sit, iis praesertim, quae sunt de necessitate medii, et quae spectant ad Sacramenta Poenitentiae et Confirmationis. — *Ita communiter.*

QUAER. 4° *An confirmandus debeat esse ieiunus?*

Resp. Neg., attenta consuetudine hodierna. Leges enim canonicae, quae ieiunium praescribent ad recipiendam confirmationem, in desuetudinem abierunt. Idcirco etiam invaluit usus conferendi hoc Sacramentum tempore vespertino. — S. Lig. n. 184. in fine, et alii. (*).

Presbyteris Italo-Graecis expresse interdicitur, ne baptizatos Chrismate confirmet. Deinde (n. IV.) de his, qui a presbyteris Graecis confirmati invalide fuerant, sic decernit: *Quamvis confirmati a simplici Sacerdote cogendi non sunt eiusmodi Confirmationis Sacramentum ab Episcopo suscipere, si ex tali coactione scandala oriri possent: cum Sacramentum Confirmationis eiusmodi necessitatem non habeat, ut sine eo salvus quis esse non possit; monendi tamen sunt ab Ordinariis locorum, eos gravis peccati reatu teneri, si cum possunt ad Confirmationem accedere, illam renuunt, ac negligunt.* Manifestum igitur est, hic non generalem quaestionem agi, sed de iis, qui invalide confirmati, forte etiam ut faverent presbyteris, qui male eos confirmare volebant, rursus accedere renuebant.

Accedit, quod praeter morem sit Apo-

stolicae Sedis ac praesertim Benedicti XIV, ut abrupte contra communissimam Doctorum sententiam controversiam sine ulla causa definiat.

(*) Cum Patrinus requiratur, constat quod is alter esse debet a patrino baptismi, nisi tamen necessitas cogat. Ea tamen obligatio est levis. S. Alph. l. 6. n. 187. Deinde, etsi in rubricis dicatur: « Adulti seu alii maiores (confirmandi) ponant pedem suum super pedem dexterum patrini sui » respondit tamen S. R. C. 25. Sept. 1749. « sufficere, si patrinus ponat manum suam dexteram super humerum dexterum confirmandi ».

Quia vero patrinus debet esse confirmatus et in locis Missionum contingere potest, ut nullus adsit iam confirmatus, permittitur in hoc casu, ut aliqui sine patrino confirmentur, qui postea patrini ceterorum esse poterunt. Ita in Instr. S. C. P. F. 4. Maii 1774